

INHOUD JAARVERSLAG OVER 2011

Ten geleide

Ondersteunde projecten in 2011

Ontstaan / geschiedenis / betekenis voor de vrijeschoolbeweging

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie in de huidige omgeving

Het verlenen van financiële steun

Beknopt financieel verslag 2011

Bestuur / Doelstelling

Slotwoord

TEN GELEIDE

Het bestuur van de *Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie* biedt hierbij het jaarverslag over 2011 aan.

In het verslagjaar is er aan verschillende projecten en initiatieven financiële hulp verleend voor een bedrag van € 20.187,-. Zie voor een korte omschrijving van de projecten 2011 blz. 3 t/m 8 in dit verslag. Op de website www.stichtingrsp.nl staat een overzicht van alle ondersteunde initiatieven van de afgelopen jaren.

In 2011 is door 127 donateurs een bedrag bijeengebracht van € 8.529,-. We zijn onze donateurs dankbaar dat zij het ons mogelijk maken om de initiatieven op het gebied van de vrijeschoolpedagogie te honoreren en zo de aanvragers in hun enthousiasme te kunnen ondersteunen.

Voor De Werfklas in Culemborg is een speciaal Fonds Werfklas ondergebracht bij de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie. Dit fonds heeft een rekening-courant verhouding met onze stichting. In dit fonds werd in 2011 door 25 donateurs een bedrag bijeengebracht van € 9.963,-. Dit bedrag is niet in het financiële overzicht op bladzijde 17 opgenomen, omdat het geheel ter beschikking is van de activiteiten en initiatieven van De Werfklas, die wij graag op deze manier administratief ondersteunen.

Het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie

ONDERSTEUNDE PROJECTEN IN 2011

☀ **Voorbereiding op de Weltlehrertagungen in 2012**

In april 2012 worden twee conferenties na elkaar gehouden, de eerste van 1-5 april voor kleuterleerkrachten, de tweede voor vrijeschoolleraren basis- en voortgezet onderwijs van 9-14 april. Het thema is *Der Weg des Ich ins Leben*, oftewel: **De weg van het Ik in het leven**.

Als voorbereiding hierop zijn er artikelen verschenen in de Rundbrief van de Pädagogische Sektion in Dornach. Deze zijn vertaald in het Nederlands en in een katern bijeengebracht met de titel: *Harmonie van lichaam en Ik, overwegingen voor vrijeschoolpedagogen*. Dit katern is in vijfvoud naar alle vrijescholen in Nederland en de meeste Steinerscholen in België verzonden, ingevoegd bij het Driekoningennummer van de *Lerarenbrieven*.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft de financiële kant van dit project, de kosten voor vertalingen, druk- en verzendkosten en andere bijkomende kosten, in totaal € 1.584,16 graag op zich genomen.

☀ **Duurzaamheidsproject 2011 van De Vrije School in Den Haag**

Reeds vier jaar is er een duurzaamheidsproject op de vrijeschool in Den Haag. Dit jaar werd dit voor de hele school georganiseerd. Een week lang waren alle leerlingen hierbij betrokken. Elke klas had een eigen project dat aansloot op leeftijd en belevingswereld. De tiende klassen wilden met het thema 'duurzaam voedsel' ook naar 'buiten'. Ze hebben een Duurzame Proeverij georganiseerd voor reizende jongeren op het station Den Haag Centraal. Maar voor het zover was hebben ze in groepjes gezocht naar informatie over duurzaam voedsel op internet, in supermarkten en bij boeren. Vervolgens werden recepten verzameld voor duurzaam voedsel met een duurzame bereiding. Toen werd er vervolgens gekookt, helemaal volgens de regels van de hygiëne. Op 24 februari werd al dit heerlijk uitgedeeld en van toelichting voorzien op het centraal station in Den Haag. Zie voor foto's: www.onderde18.vrijeschooldenhaag.nl bij fotoalbums. Voor dit speciale uitdeelproject hebben de klassenvertegenwoordigers van de tiende klassen een financiële ondersteuning gevraagd.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft dit project met € 1.000,- financieel ondersteund.

☀ **Pedagogie, kunst en moraliteit**

Deze uitgave met enkele voordrachten van Rudolf Steiner is voorzien van een inleiding van Rudolf Steiner over het belang van euritmie op de vrijeschool. Zie verder www.uitgeverijpentagon.nl.

Voor de vertaling van deze inleiding heeft de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie € 106,74 overgemaakt.

☀ ***Zin in het leraarschap? Een aanmoediging voor het beroep van (vrijeschool)leraar.***

Door Christof Wiechert, tot eind 2010 coördinator van de Pädagogische Sektion in Dornach, is vorig jaar een heel enthousiasmerend boek uitgegeven: *Lust aufs Lehrersein, eine Ermutigung zum (Waldorf)-Lehrerberuf*. Het geeft een heel levendige en herkenbare beschrijving van de dagelijkse schoolpraktijk. Met humor en ernst worden vele situaties beschreven en oplossingen aangereikt om weer eens anders tegen oude gewoontes aan te kijken.

Vanuit de werkgroep van de pedagogische sectie in Nederland is met een groepje van 12 leraren gewerkt aan een vertaling van dit kostelijke boek. In samenwerking met de schrijver is het boek verschenen bij uitgeverij Pentagon.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft voor dit project met € 200,- de aankoop van de Duitse boeken voor de vertalers mogelijk gemaakt. Aan de uitgeverij Pentagon is een bedrag van € 500,- beschikbaar gesteld om de uitgave mede te financieren.

☀ ***Cursus ‘Fenomenologie en Natuureducatie’***

De Vereniging ‘Werkplaats Actieve Verwondering’ wilde in het voorjaar 2011 een cursus aanbieden met de doelstelling om de deelnemers de natuureducatieve benadering vanuit de methode van de ‘Actieve Verwondering’ intensief te laten ervaren en hen te scholen om deze in de eigen praktijk of lessituatie te kunnen toepassen. Actieve Verwondering is een methode die de gangbare natuureducatie aanvult en heeft als doel de mens steeds diepgaander in verbinding te brengen met de natuur. Ger van de Ven, Paul van Dijk en Frans Romeijn waren de cursusleiders. Zie voor verdere gegevens: www.actieveverwondering.nl.

Omdat dit ook een verrijking kan zijn voor vrijeschoolleraren, heeft het bestuur een kleine bijdrage willen geven voor de PR-activiteiten, zowel op financieel gebied als via bestaande kanalen naar de vrijescholen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft € 300,- overgemaakt voor PR-kosten.

☀ ***Sinterklaas en het geheim van de nacht door Pieter van der Ree.***

Een cultuurhistorische en ontwikkelingspsychologische zoektocht naar de beeldentaal van het Sinterklaasfeest. Voor ouders en leraren een inspirerend boekje. Een uitgever wordt nog gezocht!

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft voor de uitgave een bijdrage van € 1000,- gereserveerd.

☀ **Demonstratie-cd van het euritmiesprookje *Het schoenlappertje*.**

Ten behoeve van de opleiding van euritmieleeraren is een sprookje op cd gezet; de bijbehorende muziek en de volledige tekst voor de euritmiebewerking zijn op papier bijgevoegd en dankbaar door de euritmie-academie in Den Haag ontvangen. Zo is het voor studenten mogelijk om al oefenend de jarenlange ervaringen van euritmiste Godelieve Meijer te gebruiken bij hun opleiding. Hopelijk volgen er nog meer sprookjes-opnamen met ditzelfde doel!

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hiervoor de lowbudget-kosten van € 620,- graag ter beschikking gesteld.

☀ **Masteropleiding voor leraren**

De Hogeschool Helicon heeft onder auspiciën van University of Plymouth (UK) een masteropleiding Special Education Needs om leraren in staat te stellen om naast hun onderwijstaak hun onderzoeksproject in drie jaar tijd uit te bouwen tot een doctoraalscriptie. De resultaten hiervan zijn van belang voor de vrijeschoolpedagogie. Dat is de reden dat wij ook dit jaar een bijdrage hebben toegezegd voor de eindschrijft van één der studenten.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft voor de eindschrijft € 1.000,- gereserveerd.

☀ **Project: *Van appel tot sap***

De leerlingen van de Werfklas in Culemborg hebben samen met hun leraren ieder jaar in de herfst een “Van appel tot sap”-project, een feest waaraan alle kinderen enthousiast deelnemen. Er wordt, net als in een echt bedrijf gesorteerd, gewassen, gesneden, geraspt en geperst totdat de appelsap in flessen klaar is. Dit jaar hebben ze hiermee een tweede prijs gewonnen bij de Onderwijsprijs Gelderland in de categorie ‘primair onderwijs’. In Arnhem werd de prijs uitgereikt. Hieraan was ook een tentoonstelling verbonden, die door de Werfklas was ingericht. Zie verder www.werfklas.nl

De kosten van deze dag, € 167,80, heeft onze Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie op zich genomen.

☀ **Peuterlokaal in de Vrije School Heerlen**

Door brandstichting was de hele inventaris van het peuterlokaal verwoest. Hoewel het herstel en de herinrichting door de verzekering werd gedekt en er ook giften in natura van particulieren binnenkwamen, bleven er toch nog wensen over. Een kleine lier en een Ostheimer speelboerderij konden extra worden aangeschaft.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hiervoor € 500,- beschikbaar gesteld uit het fonds voor het Kleine Kind.

☀ **Flowform voor de kleuters van de Zeister Vrije School**

Vorig jaar werd voor de kleuters van de Zeister Vrije School aan de Socrateslaan een flowform aangelegd in de kleutertuin. Nu er ook kleuterklassen zijn gekomen bij het gebouw aan de van Tuylaan werd ook daar de wens gevoeld om een flowform in de kleutertuin aldaar aan te leggen, waar de kinderen zelf het water kunnen oppompen en rond laten stromen.

Ook dit project is gefinancierd door de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie uit het legaat dat Carolien de Pree aan de stichting heeft nagelaten. Flowform, handpomp en waterbassin en de installatiekosten bedragen tezamen € 2.653,70.

☀ **Oprichting steunstichting voor De Werfklas.**

De Werfklas is een ongesubsidieerde vrijeschool met drie leraren. (www.werfklas.nl)

Met een groot idealisme worden de ruim 30 leerlingen begeleid door de jaren van het primair onderwijs heen tot ze naar het voortgezet onderwijs kunnen gaan. Een steunstichting richt zich op het verspreiden van het gedachtegoed van De Werfklas en op het versterken van de financiële positie. Voor de notariskosten voor de oprichting van deze steunstichting is een beroep gedaan op onze stichting.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hiervoor € 325,- beschikbaar gesteld.

☀ **Euritmiemusical-project: Met Tatatoek op reis naar de kristalberg.**

Dit verhaal van Jacob Streit is door Chantal Heideman bewerkt tot een eurutmiemusical, met medewerking van Vera Brouns voor de teksten en Ruloff Manuputty voor de muziek. Met 20 kinderen van 6-12 jaar werd dit ingestudeerd. In 2010 is dit project gestart om in 2011 te worden opgevoerd. Nadat reeds € 750,- aan financiële ondersteuning was gegeven, bleek in de loop van 2011 dat er nog tekorten waren.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft in 2011 ook nog € 250,- bijgedragen.

☀ **Pädagogische Sektion in Dornach**

Eén van de afdelingen van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach is de pedagogische sectie. Enkele malen per jaar wordt een tweetalige Rondbrief (Engels/Duits) uitgegeven, die naar alle scholen over de hele wereld gaat. Zie ook: www.goetheanum-paedagogik.ch

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft ook dit jaar € 3.000,- overgemaakt om de regelmatige uitgave van de Rondbrief mede mogelijk te maken.

☀ **Peronniek, een Bretons sprookje.**

Vanuit de stichting *Uit eigen beweging* wordt door Chantal Heijdeman met een groep liefhebbers in Haarlem gewerkt aan het Bretonse sprookje *Peronniek*. De bedoeling is dat dit sprookje opgevoerd gaat worden op vrijeschoolonderbouwen in de regio. Naast het cursusgeld van de deelnemers was er nog schenkgeld nodig om de plannen te verwezenlijken en vrijeschoolkinderen te laten genieten van dit sprookje.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hiervoor een schenking van € 750,- gedaan.

☀ **De wil van U, een bundeling van artikelen uit De Lerarenbrieven door Henk Kranenburg.**

In dit boekje, dat is verschenen bij uitgeverij Pentagon, wordt het boek van Otto Scharmer, *Theorie U*, toegespitst op de dagelijkse (vrije)schoolpraktijk. In die vertaalslag blijken de nieuwere impulsen en de oorspronkelijke antroposofische bronnen een plek te kunnen krijgen. Bij het afleggen van de 'oude bagage' kan in iedere situatie de kern van de vrijeschoolpedagogie weer gezocht en opnieuw uitgevonden worden. *Theorie U* biedt daarvoor beproefde handelingsinstrumenten.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hieraan € 500,- bijgedragen.

☀ **Extra lokaal voor De Werfklas**

Al een aantal jaren maakt de Werfklas naast de beide ruimtes op de begane grond ook gebruik van een extra ruimte op de eerste verdieping, waarvoor tot nu toe huur werd betaald. Deze ruimte werd te koop aangeboden, waarvan De Werfklas graag gebruik maakte. Zie ook www.werfklas.nl

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hiervoor een renteloze lening van € 5.000,- beschikbaar gesteld.

☀ **Het tijdschrift Rendom het kind**

Dit tijdschrift heeft als doelgroep peuter- en kleuterleidsters, gastouders en anderen die zich laten inspireren door de antroposofische opvoedkunst. Het blad verschijnt viermaal per jaar. Er zijn veel potentiële lezers die dit blad nog niet kennen. De stichting *Rendom het kind*, die dit tijdschrift uitgeeft, wilde met een eenmalig grotere oplage dit blad breder onder de aandacht brengen. Zie ook: www.rendomhetkind.com.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft voor de verzendkosten een financiële ondersteuning gegeven van € 500,-

☀ **Euritmieproject met de elfde klas van De Vrije School in Den Haag**

Rafael Reno is een Russische euritmist en choreograaf die met een workshop bij de elfde klassers zoveel enthousiasme had opgeroepen dat hieruit het initiatief is ontstaan om te werken aan *De kleine Prins* in de Franse taal. In december 2011 heeft een openbare opvoering plaatsgevonden. Omdat de kosten van dit initiatief niet binnen de subsidie vallen, is hiervoor een aanvraag ter ondersteuning gedaan.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft met € 500,- dit project een financieel steuntje gegeven.

☀ **Euritmiesprookjes-uitgave**

Nadat eerder in dit jaar met succes een cd was uitgebracht met het sprookje *Het schoenlappertje*, wordt nu gewerkt aan een mooie en handzame uitgave van vijf euritmie-sprookjes met voorin een cd. In het met schilderijen geïllustreerde boek is de tekst opgenomen met de muziek en de euritmiegebaren; op de cd de klinkende gesproken tekst en de muziek op harp en gitaar. Deze uitgave is bedoeld voor de euritmistudenten van Hogeschool Helicon en ook voor euritmiedocenten aan de vrijescholen in Nederland en België. Het boek verschijnt in 2012.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft een financiële bijdrage gegeven van € 1.250,-, waarvan € 500,- voor de directe kosten en € 750,- om een korting van € 7,50 te kunnen geven op elk van de eerste honderd exemplaren die zullen worden besteld bij hgmeijer@casema.nl; tel. 020 6458807

☀ **Boerderijproject op de Vrije Basisschool De Esch in Winterswijk.**

In het voorjaar van 2010 is klas 4 gestart met 'de Boerderijschool'. Dit is een leerarrangement voor 20 dagdelen, waarbij kinderen samen werken en leren op een boerderij. Ze zien hoe het er op een boerderij aan toe gaat, mogen meehelpen en volgen zo door het jaar heen de ontwikkelingen in het groeien, bloeien en oogsten. Het concept is ontwikkeld door Stichting De Boerderijschool, die de kosten voor het eerste jaar heeft gefinancierd. Voor 2011 moest de helft van de kosten door de Vrije Basisschool De Esch worden opgebracht, wat door omstandigheden niet lukte.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hiervoor een lening van

€ 1.000,- met de school afgesloten, die inmiddels weer is afgelost en een schenking van € 1.000,- gegeven, waarvan graag en met succes gebruik is gemaakt.

ONTSTAAN, GESCHIEDENIS EN BETEKENIS VAN DE RSP VOOR DE VRIJESCHOOLBEWEGING

Op 1 juni 1963 werd het Kleuterfonds opgericht. Vele vrije kleuterscholen konden in hun ontstaansfase worden geholpen, waarmee een stevige basis werd gelegd onder het hele vrijeschoolonderwijs in Nederland.

Later werd dit kleuterfonds samen met andere fondsen gebundeld en kreeg het de naam *Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie*, kortweg RSP.

Grote bekendheid had in de zeventiger jaren het *Fonds ter Bevordering van Opleiding en Begeleiding van Leraren in het Vrije School Onderwijs* – in de wandeling “het fonds met de lange naam” genoemd – dat met de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie werd geïntegreerd. De opleiding van vrijeschoollerares en ook die van euritmisten – destijds nog niet door de overheid gesubsidieerd – werd financieel geholpen. Deze opleidingen zijn momenteel onderdeel van Hogeschool Helicon in Zeist/Den Haag.

Een ander bekend deelfonds was het *Landelijk Bovenbouw Fonds* dat destijds het opzetten van nieuwe scholen voor voortgezet vrijeschoolonderwijs financieel mede mogelijk maakte.

Deze acties van de RSP, die over een groot aantal jaren heen hebben plaatsgevonden, zijn voor de ontwikkeling van de vrijescholen in Nederland, mede dankzij de inzet van zeer velen, van groot belang geweest. Intussen heeft zowel het voortgezet vrijeschoolonderwijs als Hogeschool Helicon geen financiële ondersteuning van externe fondsen meer nodig door de overheidsfinanciering en de ouderbijdragen.

Het *Kleuterfonds*, dat later het *Fonds voor het Kleine Kind* werd, is vanaf 2003 als deelfonds rechtstreeks onder het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie gekomen. Hieruit worden o.a. nieuwe initiatieven van peutergroepen en kinderdagverblijven gefinancierd.

Het *Arnold Henny Fonds* is een deelfonds, opgericht in 1997 dankzij een gift uit de nalatenschap van Arnold Henny. Het heeft ten doel om sociale initiatieven binnen de vrijeschoolbeweging te bevorderen.

In het najaar van 2009 is een nieuw deelfonds ingericht, *Fonds Werfklas*. De Werfklas in Culemborg is een kleine ongesubsidieerde vrijeschool. Schenkingen ter ondersteuning van dit enthousiaste initiatief komen geheel ten goede aan de school.

DE STICHTING VOOR RUDOLF STEINER PEDAGOGIE IN DE HUIDIGE OMGEVING

Al naar gelang de ontwikkelingen in de vrijeschoolbeweging verandert de positie en de taak van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie.

In de zeventiger en de tachtiger jaren van de vorige eeuw moesten grote bedragen worden bijeengebracht voor de opleidingsinstituten en voor een levensvatbare ontwikkeling van het voortgezet vrijeschoolonderwijs. Inmiddels zijn al deze instellingen gesubsidieerd en heeft de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie meer een aanvullende financiële taak voor projecten die niet onder de subsidie vallen maar die wel belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de vrijeschoolpedagogie.

Wat verstaan wij onder vrijeschoolpedagogie?

Vrijeschoolpedagogie is geen methodisch-didactisch systeem, maar eerder een *opvoedkunst*, en wel om datgene wat in de mens aan positieve vermogens verborgen ligt, te wekken, te voeden en tot ontplooiing te brengen. Om kinderen en jonge mensen te kunnen begeleiden op deze weg naar hun eigen menszijn, is het voor hun leraren van groot belang om te werken aan de inhoud en de eigen scholing met de antroposofie als bron. Rudolf Steiner heeft hiervoor vele praktische aanwijzingen en mogelijkheden gegeven. Onderzoeken die het werk bevorderen, worden waar mogelijk financieel ondersteund door de RSP. Het gaat dan vooral om onderzoek- en ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de inhoudelijke versteviging van de basis van de vrijeschoolpedagogie die niet uit de gebruikelijke subsidies te financieren zijn.

Van groot belang voor de Nederlandse vrijescholen is ook het werk dat wordt geïnitieerd vanuit de internationale pedagogische sectie in Dornach, waarvoor de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie graag substantiële bedragen ter beschikking zou willen stellen.

Het kleine kind

Een warme en liefdevolle opvang en begeleiding van de kleinste kinderen, in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, is van essentieel belang voor hun toekomst en vormt tevens een belangrijk voorportaal van de vrijescholen. Daarom is het voor de RSP nog steeds een actueel speerpunt om financieel behulpzaam te zijn bij initiatieven ten behoeve van het kleine kind.

Samenwerking met de Iona Stichting

Omdat de *Iona Stichting* en de *Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie* beide actief zijn om de pedagogie van Rudolf Steiner te bevorderen, is er af en toe overleg over subsidie-aanvragen.

De *Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie* legt zich vooral toe op de (mede)financiering van kleinschalige initiatieven en onderzoeken op het gebied van de vrijeschoolpedagogie, terwijl de *Iona Stichting* zich vooral richt op

landelijke dan wel regionale activiteiten waarvan duidelijk is dat deze een grote uitstraling hebben.

Koepelgroep vrijescholen

De Pedagogische Sectie van de Antroposofische Vereniging in NL heeft eind 2007 het initiatief genomen om de organisaties binnen de vrijeschoolbeweging in NL bijeen te roepen. Hieruit is de Koepelgroep ontstaan waaraan deelnemen: Hogeschool Helicon, Vereniging van vrijescholen, Begeleidingsdienst voor vrijescholen, Vereniging voor Vrije Opvoedkunst, Centrale Administratie voor Scholen, de Pedagogische Sectie van de Antroposofische Vereniging in Nederland en de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie. Er is regelmatig overleg om de verantwoordelijkheden af te stemmen en de samenwerking te verstevigen.

HET VERLENEN VAN FINANCIËLE STEUN

Aanvragen voor financiële steun uit de algemene reserve of uit het Fonds voor het Kleine Kind of uit het Arnold Henny Fonds worden door het stichtingsbestuur beoordeeld. Zo nodig wordt nader contact met de aanvrager opgenomen, waarna het bestuur aan de hand van een aantal beoordelingscriteria een besluit neemt.

Bij de bespreking van de aanvragen wil het bestuur, naast het pedagogisch ontwikkelingsbelang, ook inzicht krijgen in de kans op succes van het project. De omvang van de vraag moet in redelijke verhouding staan tot de mogelijkheden van het fonds. Verder moet het project passen binnen de doelstelling van de Stichting.

De vastgestelde speerpunten van beleid van de Stichting leiden tot prioriteiten bij het toekennen van bijdragen.

Deze speerpunten zijn:

- het bevorderen van activiteiten op pedagogisch gebied ten behoeve van het kleine kind (van vóór de kleuterschoolleeftijd).
- het bevorderen van onderzoek- en ontwikkelingswerk ten behoeve van de vrijeschoolpedagogie, landelijk en internationaal.

FINANCIËEL VERSLAG

Het vermogen van de stichting bestaat uit een algemene reserve en de reserves van deelfondsen.

De middelen worden liquide aangehouden, opdat snel en effectief kan worden gewerkt.

Balans per 31 december 2011 (in euro's):

ACTIVA		PASSIVA	
Leningen u/g	23.009	Algemene reserve	51.363
		Reserve deelfondsen	33.714
Nog te ontvangen	-	Reserve steuntoezeggingen	5.434
Liquide middelen	72.299	Nog te betalen	4.797
	<hr/>		<hr/>
	95.308		95.308
	=====		=====

Exploitatierkening over 2011:

BATEN		LASTEN	
Ontvangen donaties	8.529	Steunverlening uit:	
Boek: Ter	417	- Algemeen Fonds	13.234
verdieping...		- Fonds Kleine Kind	6.274
Ontvangen rente	1.031	- Hennyfonds	-
		Overige lasten	168
		PR, secr. en adm.kosten	4.237
		Saldo	(13.936)
	<hr/>		<hr/>
	9.977		9.977
	=====		=====

BESTUUR

Het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie is als volgt samengesteld:

Mw. Kitty Steinbuch, voorzitter

Mw. Tiny Saal, secretaris

Mw. Suzanne Coulbeaut, penningmeester

Mw. Hetty Huese, bestuurslid

Hr. Roelof Jan Veltkamp, bestuurslid

De financiële administratie wordt gevoerd door Hr. Jacques van den Boogaart van Tolsteeg administraties te Utrecht.

DOELSTELLING

In artikel 2 van de statuten wordt vermeld dat de stichting ten doel heeft “het bevorderen van de pedagogie van Dr. Rudolf Steiner in het algemeen, zowel binnen als buiten Nederland en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords”.

Daartoe beoogt de stichting gelden te verwerven uit schenkingen, erfstellingen en legaten, subsidies en donaties, beleggingen en andere baten.

SLOTWOORD

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft behoefte aan bijdragen van mensen die de vrijeschoolpedagogie een warm hart toedragen.

Met name de ondersteuning van onderzoek- en ontwikkelingswerk ten behoeve van de vrijeschoolpedagogie, landelijk en internationaal, vraagt nog steeds aandacht. Ook de activiteiten op pedagogisch gebied ten behoeve van het heel kleine kind zijn van groot belang voor een verantwoorde opvang in de voorschoolse fase.

Zonder de financiële steun van donateurs is dit werk niet mogelijk!

Bijdragen kunnen worden overgemaakt naar
bankrekening nummer 21.21.96.405
t.n.v. de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie te Zeist.

Het postadres van de stichting is:
Damhertlaan 129
3972 DD Driebergen

E-mail: info@stichtingrsp.nl

Website: www.stichtingrsp.nl